

el perfil

Jane Goodall, als 10 anys, atreta per les històries de Tarzan, va decidir que aniria a l'Àfrica a estudiar els animals i, 13 anys més tard, un vaixell la desembarcava al seu somni: arribava a Kènia. Allà va treballar per a Louis Leakey, un antropòleg que buscava els orígens dels humans a l'Àfrica. Poc més tard, el 1960, la va enviar al Parc Nacional de Gombe, Tanzània, per estudiar els ximpanzés i veure possibles vincles entre el seu comportament i els ancestres dels humans. Va descobrir que aquests primats tenen emocions, fan servir eines i tenen comportaments de grup, que es pensava que estaven reservats als humans. La convicció i el compromís han guiat la vida de Jane Goodall.

Infants dels esplais Tricicle, Raconet i Nus

Com et vas començar a interessar per Àfrica?

Quan era una nena m'encantava llegir i, com que llavors no hi havia televisió, la manera de conèixer el món va ser a través dels llibres. Un dia vaig trobar un llibre que es deia *Tarzan*. Em vaig enamorar de les seves aventures i quan tenia 10 anys vaig decidir que aniria a Àfrica, com Tarzan. Coneixeria els animals i escriure sobre ells. Tothom es va riure de mi: llavors Àfrica estava molt lluny! La meua família era molt modesta, així que vaig haver de treballar molt dur i als 23 anys va aparèixer l'oportunitat. Una amiga s'havia traslladat a Kènia i em va convidar! Amb els meus estalvis em vaig pagar un passatge en vaixell fins a Kènia i, quan era allà, vaig conèixer l'antropòleg Louis Leakey. A partir d'aquí, ja coneixeu la història.

"Cadascú de nosaltres, cada dia, pot fer millor el món"

El passat 28 de juliol la primatòloga i naturalista Jane Goodall va visitar el Centre d'Esplai Tricicle. Nenes i nens dels esplais van compartir una xerrada i li van fer moltes preguntes. Aquest és el resum.

És difícil conviure amb els ximpanzés?

Per conviure i estar a prop amb els ximpanzés a la selva has de ser molt pacient i, a la vegada, has d'estar molt ben preparada, ja que els has de seguir quan puguen als arbres, muntanya amunt o arrossegar-te pel terra. Quan estàs seguint els ximpanzés i passes molt de temps amb ells es produeix una sensació estranya, ja que oblides que ets humà i que formes part de la naturalesa. Desafortunadament també hi ha hagut moments dolents: m'han colpejat, m'han tirat a terra... per provar que eren més forts i dominants que jo.

Els ximpanzés tenen personalitat pròpia, un cervell capaç de pensar, tenen emocions, poden resoldre problemes...

Satisfeta del treball fet?

Definitivament ha valgut la pena! Gràcies al treball que hem fet amb els ximpanzés, els científics finalment han admès que els ximpanzés tenen personalitat pròpia, un cervell capaç de pensar, tenen emocions, poden resoldre problemes... Abans de tota aquesta feina, els científics no pensaven això, solament creien que els humans tenien aquestes característiques. A més, crec que a Catalunya heu d'estar molt orgullosos de ser un país que té a les seves

lleis que els animals són éssers que senten i s'han de tractar amb respecte, la prohibició dels animals al circ...

Què vas sentir quan vas arribar a la selva i vas veure un ximpanzé de prop?

La primera vegada que vaig veure un ximpanzé en llibertat va ser molt frustrant, ja que em va mirar i va marxar corrent. I la primera vegada que em vaig poder acostar a un sense que marxés corrent va ser un dels millors moments de la meua vida.

Com vas arribar a entendre el que deien els ximpanzés?

Em va portar molt de temps, no passa d'un moment a un altre. Primer de tot, has d'escoltar amb molta cura els sons que emeten o el comportament que mostren i com reaccionen els altres animals a

Els ximpanzés solen tenir també la família al costat seu

aquells sons o gestos, però amb el temps t'adones que estan transmetent perquè els ximpanzés reaccionen d'una manera o d'una altra. Però, de vegades, és molt fàcil entendre'ls, ja que fan molts gestos, com els nostres: s'abracen, es besen, es fan cops a l'esquena... que compartim a l'evolució.

Quines similituds hi ha entre humans i ximpanzés?

Els ximpanzés solen tenir també la família al costat seu. Molt sovint la mare i la seva descendència estan junts durant tota la vida, fins i tot les cries quan s'independentzen so-

len estar vinculades a la seva mare i poden viure fins els 60 anys. També les expressions emocionals i físiques de fer-se abraçades, petons... són molt comunes. Fan servir molts objectes com a eines. Per exemple, branques llargues per treure termites d'un termiter... Són molt i molt intel·ligents i poden fer coses molt complexes als

ordinadors. També tenen un costat fosc i poden ser molt violents i brutals i poden tenir enfrontaments entre comunitats, una espècie de guerra, però molt afectuosos, altruistes i cooperatius.

En què consisteix la iniciativa Arrels i Brots?

La cacera i la desforestació estan acabant amb els ximpanzés a determinades zones, però estem fent malbé la natura a tot el planeta i ara viatjo pel món per tal d'intentar evitar-ho. El programa Arrels i Brots que estem impulsant està destinat a infants i joves. Va començar amb 12 alumnes d'una escola de Tanzània i ara arriba a més de 130 països, més de 100.000 grups des d'infants de llars d'infants fins a universitat... i espero que també als esplais. Cadascú de nosaltres pot fer un canvi cada dia per millorar el món. També ens interessa molt el Dia Internacional de la Pau el 21-S.

Trobada amb els esplais

El 27 de juliol Jane Goodall va rebre el Premi Internacional Catalunya. El matí següent vam tenir el privilegi de gaudir d'una xerrada seva amb infants dels esplais Tricicle, Nus i Raconet. Durant

la trobada, Jane Goodall va explicar als infants com va arribar a convertir-se en primatòloga, va respondre totes les seves preguntes i va aconsellar-los sobre com protegir el medi ambient.